

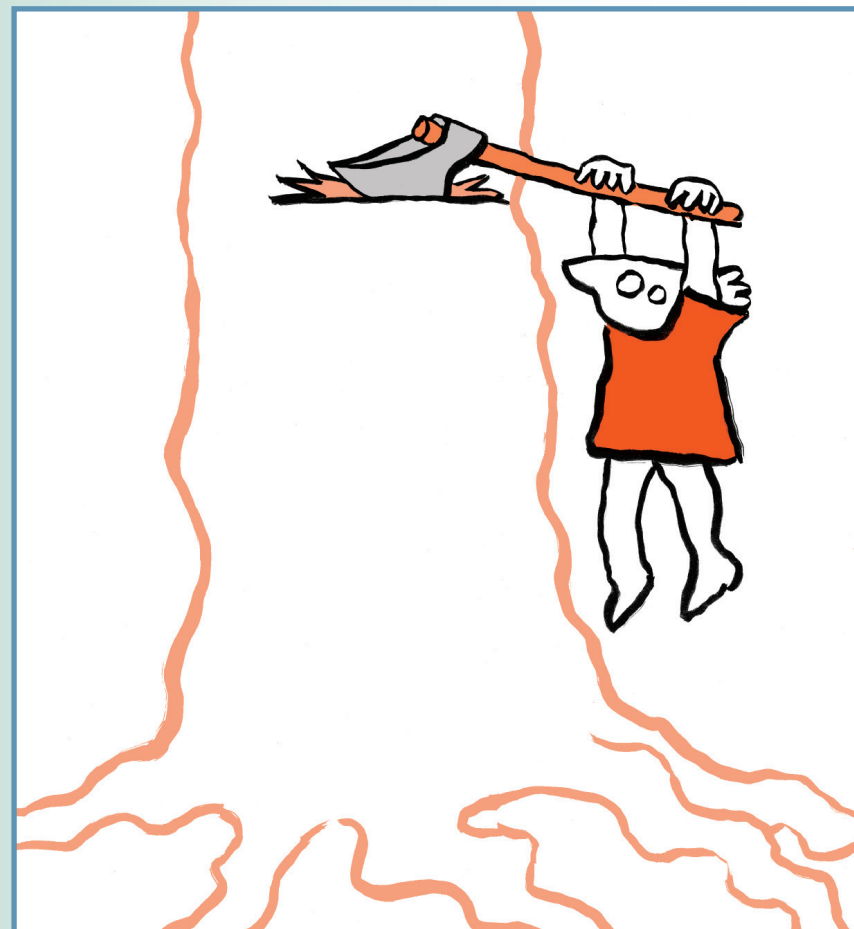
KONFLIKTUSOK MEGJELENÉSE SZÓLÁSOKBAN, KÖZ- MONDÁSOKBAN

A modul szerzője: Iván Márta

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

3. ÉVFOLYAM

SZKB_103_12

MODULVÁZLAT

Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek		
			Diák	Pedagógus	
I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
I/a Csoportalakítás szólások segítségével					
A	A gyerekek csoportokat alakítanak a szólásokban szereplő számok alapján. Az utolsó szólás elhangzása után a párok a mellettük álló párral alakítanak csoportot, így ülnek le az asztalokhoz. 5 perc	Csoportalakítás Ráhangelés Egymásra figyelés	Kooperatív tanulás – „Keveredj, állj meg, csoportosulj!”		P1 (Szólások a játékhöz)
II. AZ ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA					
II/a Szólások, közmondások					
A	A gyerekek szólásokat, közmondásokat állítanak össze szó- és mondatkártyákból csoportmunkában, majd a kész mondatokat felragasztják egy lapra. Önellenzést végeznek a megoldókulcs alapján. 5 perc	Emlékezet Együttműködés Önállóság	Kooperatív tanulás – kerekasztal	Csoportonként: D1 (Feladatleírás, megoldólap önellenzéshez) Szó- és mondatkártyák, papír, ragasztó	P2 (Szólások a feladathoz)
B	A gyerekek szólásokat, közmondásokat állítanak össze az összetartozó részek összekötésével. Önellenzést végeznek a megoldókulcs alapján. 5 perc	Emlékezet Néma, értő olvasás Önállóság	Önálló munka	D2 (Feladatlap a szólásokhoz, megoldólap önellenzéshez)	

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/b Szólások, közmondások értelmezése					
A	A csoporttagok szétosztják egymás közt az összeállított szólásokat, közmondásokat, majd írásban önállóan értelmezik azokat (mindenki egyet-egyét). Ellenőrzésképpen összehasonlítják megoldásukat a tanítótól kapott magyarázattal, majd mindkettőt felolvassák a többi csoporttagnak. A közös ellenőrzés diákkvartettel történik. 15 perc	Kreativitás Emlékezet Türelem egymás iránt	Önálló munka Kooperatív tanulás – szóforgó, diákkvartett	D3 (Szólások jelentése)	P3 (A diákkvartett kérdései)
B	A csoportok értelmezik az összeállított szólásokat, közmondásokat. Az ellenőrzés csoportforgóval történik. A vitás, kérdéses magyarázatokat a csoportok saját színükkel egy ponttal jelölik meg. Szükség esetén megvitathatják elképzelésüket. 15 perc	Tanulási képesség Néma, értő olvasás	Kooperatív tanulás – „Gondolkozz! Írd le! Oszd meg!”, csoportforgó	D3 (Szólások jelentése) Csoportszín	
II/c Egy-egy szólás, közmondás eljátszása					
A	A csoportok kiválasztanak egy szólást vagy közmondást. Tervet készítenek a szólás, közmondás néma megjelenítésére. A jelenetben minden csoporttagnak szerepelnie kell. A többi csoport igyekszik felismerni, hogy melyik az a szólás, közmondás, amelyet megjelenítettek. 15 perc	Konszenzus Önkifejezés Önbizalom Fantázia Együttműködés Figyelem	Csoportmunka – dramatizálás Frontális osztálymunka – bemutatás		

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/d Tanulók által ismert helyzetek és szólások, közmondások párosítása					
A	A csoportok az általuk kiválasztott szóláshoz, közmondáshoz felidéznek egy-egy helyzetet az osztály életéből, majd megosztják a többiekkel. 15 perc	Események felidézése	Kooperatív tanulás – kupactanács, csoportszóforgó		P4 (Lista)
II/e Kihúzott szólások, közmondások ábrázolása					
A	Minden csoport húz egy kártyát, amelyen egy szólás szerepel. Ehhez a szóláshoz alkotnak egy jelenetet, amelyet lerajzolnak. Az alkotásban minden csoporttagnak részt kell vennie. A többi csoport megpróbálja felismerni a szólást, közmondást. Az ötletüket felírják egy lapra. 15 perc	Mindennapi élethelyzetek ábrázolása Kreativitás	Csoportmunka – rajzolás Kooperatív tanulás –Képtárlátogatás	D4 (Szólások, közmondások a rajzokhoz) Rajzeszközök, rajzlapok	
III. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS					
III/a Ismeretek alkalmazása					
A	Konfliktushelyzetekhez illő szólások, közmondások felidézése: a csoportok élethelyzeteket és szólásokat, közmondásokat párosítanak. (Választhatnak a foglalkozáson elhangzottak, a falon olvashatók közül is, de természetesen írhatnak más, odaillő szólást, közmondást is.) A kiválasztott szólásokat, közmondásokat az egész osztály együtt ellenőrzi csoportforgóval. 10 perc	Képzelet Ráismerés Emlékezet Néma, értő olvasás	Kooperatív tanulás – kerekasztal, csoportforgó	D5 (Helyzetek) Papír, íróeszközök	P5 (Megoldási javaslatok)

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
III/b Értékelés					
A	Csoportok értékelik munkájukat: melyik feladatnál sikerült legjobban a közös munka; mikor kellett volna másként dolgozni. A csoport egy-egy mondatban összefoglalja a legfontosabb gondolatokat. 10 perc	Reális önértékelés Tapintat mások iránt	Kooperatív tanulás – szóforgó, csoportszóforgó		

MELLÉKLETEK

P1 SZÓLÁSOK A JÁTÉKHOZ

A tanító először ne mondja ki a szólásokban szereplő számokat! Remélhetőleg a gyerekek így is tudni fogják megoldást. (Természetesen, ha tanácstalanok, segítsünk nekik! Ha senki sem tudja, keressük ki O. Nagy Gábor *Szólások és közmondások* vagy *Mi fán terem?* című könyvéből.)

Heten vannak, mint a gonoszok.
Három a magyar igazság.
Nincs ki mind a négy kereke.
Ötödik kerék a kocsiban.
Kettőn áll a vásár.

A „Keveredj, állj meg, csoportosulj!” játék előtt újra hívjuk fel a tanulók figyelmét arra, hogy aki az egyik csoportosulásnál kimarad, az a következő játéknál semmiképpen sem maradhat ki: a többieknek figyelniük kell arra, hogy ezeket a gyerekeket a következő fordulóban bevonják a csoportalakításba.

P2 SZÓLÁSOK A FELADATHOZ

Az alábbi szólások közül válasszunk, írjuk mondatkártyára és daraboljuk fel! (Egy-egy csoport számára 4 szólás, közmondás kerüljön a borítékba!)

Nem tesz lakatot a szájára.

Kirázza az ujjából.
Nem árulok zsákbamacskát.
Még neki áll feljebb.
Fején találja a szöget.
Nagy fába vágja a fejszét.
Megy, mint a karikacsapás.
Ég a keze alatt a munka.

Ellenőrizni az eredeti felsorolás alapján tudnak majd. Ebből csoportonként egy példányra lesz szükség. Rajzlapra és ragasztóra is szükség lesz a munkához.

P3 A DIÁKKVARTETT KÉRDÉSEI

A diákkvartetthez szükséges, hogy a csoportok tagjai A, B, C, D jeleket kapjanak, és a csoportoknak is legyen nevük vagy számuk.

Kérdések a közös ellenőrzéshez:

- I. Fejezd be a szólást!
 1. Nagy fába vágja...
 2. Fején találja...
 3. Nem árulok...
 4. Nem tesz...
 5. Megy, mint...

II. Melyik szólás értelmezését olvasom fel?

1. Megtalálja a helyes megoldást.
2. Gyorsan, ügyesen dolgozik.
3. Bár nincs igaza, mégis vitatkozik.
4. Nagyon gyorsan megoldja a feladatot.
5. Akkor is megmondja, ha másnak nem tetszik.

P4 LISTA

Felnagyított vagy csomagolópapírra írt szólás- és közmondáslista, amelyről a gyerekek választhatnak. A felmerülő „új” szólásokat és közmondásokat is írjuk fel a listára.

P5 MEGOLDÁSI JAVASLATOK

Minden kezdet nehéz. (1)

Kígyót-békát kiabál rá. (2)

Idegen tollakkal ékeskedik. (3)

Okos enged, számár szenved. (4)